

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано поняття «демократія», визначено основні проблеми розвитку демократії в Україні, та їх наслідки для країни

Ключові слова: демократія, розвиток демократії, Конституція України, політична система, влада.

Abstract

Analysed term "democracy", defined main problems of democracy development in Ukraine and its consequences for the country

Keywords: democracy, the development of democracy, the Constitution of Ukraine, the political system, governance.

Вступ

Сьогодні демократія є найзатребуванішою формою політичного устрою суспільства, що дає можливість людям не тільки обирати керівників, а й контролювати владу. Незважаючи на всі проблеми, що постають у рамках демократичної форми організації суспільства, його державно-політичного устрою, саме влада народу найкраще справляється з викликами сучасності. У сучасному глобалізованому світі демократичні процеси значною мірою впливають на формування внутрішніх складових політичного життя дедалі більшого кола країн.

Результати дослідження

Демократія — народоправство, політичний режим, за якого єдиним легітимним джерелом влади в державі визнається її народ. При цьому управління державою здійснюється народом, безпосередньо (пряма демократія), або опосередковано через обраних представників (представницька демократія).

Демократія є основою державного устрою України.

В чинній редакції Конституції України закладені загальні основи для розвитку прямої демократії в нашій державі. В ст. 1 та ст. 5 Конституції закріплено, що народ України здійснює первісну та верховну владу в країні, є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в державі. Це визначає право народу на здійснення влади як безпосередньо, так і через органи державної влади та місцевого самоврядування.

Серед форм безпосередньої демократії, крім виборів представницьких органів, в Конституції України передбачено участь у всеукраїнському та місцевому референдумах, а також право громадян направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування. Конституції України також закріплює право громадян мирно збиратися та проводити мітинги і демонстрації. Така форма безпосередньої участі передбачає обговорення під час громадських зборів важливих суспільно-політичних проблем в різних сферах, а також питань, пов'язаних із виборами, законодавчими актами та окремими державними рішеннями.

Не зважаючи, на гарні передумови розвитку демократії, Україна не стала винятком з того правила, що нерозвиненість самоорганізації суспільства і очікування соціального патронажу з боку владних структур разом із посттоталітарним світосприйняттям дійсності неминуче посилили роль президентської вертикалі в усіх країнах пострадянського простору. Нагальне завдання, що стоїть перед українським суспільством – це поступове подолання як неузгодженості владних повноважень, так і слабкості інститутів громадянського суспільства у справі послідовності реалізації прав і свобод людини.

З цього можна зробити висновок, що розвиток демократії в Україні гальмують такі основні проблеми:

- посилення протистояння владних інститутів і конфліктність у політичній системі держави;
- відособленість органів державної влади та їх посадових осіб від виборців, наслідком чого є суттєва відірваність від нагальних потреб державного та суспільного розвитку;
- руйнування традиційного типу комунікації між виборцями та обраними до Верховної Ради України і місцевих рад депутатами;
- відхід політичних партій, представники яких посіли місця в органах державної влади, від положень передвиборчих програм;
- непрозорість процесів підготовки та ухвалення рішень виборними органами державної влади;
- ухвалення законів, підзаконних, а також локальних нормативно-правових актів, які прямо чи опосередковано ускладнюють чи скасовують процедури, спрямовані на максимальне залучення громадян до процесів прийняття рішень;
- фактична відсутність механізмів політичної відповідальності депутатів рад різного рівня перед своїми виборцями;
- стрімке зниження довіри до органів представницької влади.

Для України, однією з основних проблем, що притаманні багатьом країнам, особливо пострадянського простору залишається корупція, кланово-олігархічний вплив на владу, ознаки зрощення влади і бізнесу.

Ці проблеми залишають за Україною небезпеку витіснення з центру міжнародного розвитку та зростання з конфліктогенним потенціалом Європи і світу загалом.

Висновки

Сучасний етап демократичних трансформацій в Україні потребує посилення механізмів безпосередньої участі громадян у суспільно-політичних процесах. Подальший розвиток демократії в Україні обумовлює, перш за все, необхідність удосконалення конституційних засад реалізації механізмів безпосередньої участі громадян в управлінні державними справами. Таке завдання повністю відповідає основним засадам демократичного державного устрою, який, зокрема, передбачає здійснення влади народу, як через обрання представницьких органів, так і його безпосередню участь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Демократія [Електронний ресурс] / Демократія — Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Демократія>
2. Ващенко К.О. /Політологія для вчителя : навч. посібн. для студ. педагогічних ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка. – К. : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406 с

Пінчук Тетяна Геннадіївна — студентка групи I-156, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: fkca.i15.ptg@gmail.com

Науковий керівник: Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Pinchuk Tatyana H. — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : fkca.i15.ptg@gmail.com

Supervisor: Valeri Kornienko – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.